

Ռ Ի Ն Ե

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

ԹԻԻ 532

ՉՈՐԵՐԵԱՐԹԻ

1870 ՄԱՐՏ 18

Ամեն օր կհրատարակուի, — Հատը 10 փարսյ է, — Պոլիս բաժանորդ ըզլալ ուզողը մէկ արծաթ Մէնիտ պիտի վճարէ 100 թուոց համար, իսկ գաւառացի մէկ 25 դր, դարձեալ 100 թուոց համար, թղթատարութեան ծախքէ ոչ առ ըլլալով, — Ծանօթցնենք որ 40 փարսյ է մէկ անգամի համար, — Լրացրիս վերաբերեալ նամակ և ուրիշ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել տա Տնօրէնն ի կ. Պոլիս, Ֆինանսներու և օգտու. Ետևութեան Խան վերի յարկ թիւ 12 անհետևի :

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Ահաւասիկ այսօր կրնամք տեղեկութիւն տալ երկուշաբթի օրը պատրիարքարան Ս. Պատրիարք Հօրնախաղաչութեամբ դումարուած կրօնական համագումար ժողովին որոշման վրայ, — Յիսուսի չափ կղերականք ներկայ դանուեր են. չորս եպիսկոպոս, 13 վարդապետ և միւսները քահանայական դասէն : Ս. Պատրիարք Հայրը յայտնելով թէ՛ ազգային կղերական դասը բարոյապէս ու նիւթապէս բարեկարգութեան կարօտ է, առաջարկեր է որ ուշադրութեան առնուի այս խնդիրը և մասնաժողով մը կազմուի՝ այս մասին պէտք եղած միջոցները ու կարգադրութիւնները խորհելու և ծրարելու մը խմբագրելու համար : Ներկայ դանուող հարք միաբանութեամբ ճանշալով Նորին սրբազնութեան այս առաջարկութեան անըրաժեշտ պէտքն և ընդունելով, մաս-

նաժողովն ընտրւել է՝ չորս եպիսկոպոս չորս վարդապետ և չորս քահանայ անդամ որոշուելով : Ասկէջ զատ որոշուել է որ եկեղեցականներէ ո՛վ որ դիտողութիւն կամ առաջարկութիւն մ'ունի առաջարկեալ բարեկարգութեան խնդրոյն վերաբերեալ, յիշեալ մասնաժողովին ուղղէ բանիւ կամ գրով :

Ժողովն, միայն այս որոշումն ընելէն յետոյ, ջրուեր է՝ առանց խօսք բացուելու Սոյ ու Աղթամարայ կաթողիկոսութեանց և եկեղեցական երեսփոխանաց ընտրութեան խնդրոց վրայ, մինչդեռ կկարծուէր թէ ժողովին դումարման նպատակն այս խնդիրներն են :

Սրդարեւ կարեւոր և անհրաժեշտ է եկեղեցական դատունքաւորական ու նիւթական բարեկարգութեան խնդիրը : Ասկայն կարելի չէ՞ր որ Համագումար ժողովը միանգամայն որոշում տար որ այս խարհական կարգէ կրօնապէտ ու

պատմադէտ անձինք ալ ազատ ըլ-
լան՝ իրենց դիտցածը մտանաժողո-
վին հաղորդելու : Արքեմք , կգրու-
նունն այնպիսի աշխարհականներ որ
չա՛տ կղերականներէ շա՛տ աւելի ա-
ղէկ գիտեն թէ՛ հին ատենները ե-
պիսկոպոս վարդապետ ու քահանայ
ի՛նչպէս կը կարգէին , հիմայ ի՛նչպէս
կ'սիրուին , և այսուհետեւ ի՛նչպէս
վարուելու են , և թէ՛ անոնց նիւ-
թական վիճակը բարձրելու համար
ի՛նչ միջոցներ պէտք են : Այսպիսի
գիտուն ու վերձ աշխարհականք
եթէ որդեալ մասնաժողովին մէջ
իբրեւ անդամ ալ գտնուին՝ կարծեմք
փաստակար չըլլար , քանի որ Հայաս-
տանեայց կղերը մինչեւ հիմա Հա-
յաստանեայց ժողովրդէն բոլորովին
զատ մարմին մը համարուած չէ , և
քանի որ աշխարհի ուրիշ կողմերը
գրուած այսպիսի խորութիւններ
այսօր բուն յարձակումներ կը րեն
և վերցունելու մօտ են . . . :

— Հռչակաւոր Արապետ եպիս-
կոպոսի կուսակից և չկուսակից սե-
բաստացի ազգայինք անցեալ ուր-
բաթ օրը Քաղաքական ժողովին ներ-
կայանալով , առաջինները զանի մին-
չեւ երկինք բարձրացուցեր և միւս-
ները մինչեւ դժոխք իջեցուցեր են ,
առաջինները՝ որ սակաւաթիւ են ,
յայտնեն են թէ՛ Սեբաստիոյ վիճա-
կին բազմաթիւ ժողովրդեան վիճա-
կը գէշ կրլայ , ամենքը կկարծեն
ու կանհեղանկան կամ բոլոր Սեբաս-

տիա՝ ինչն ահա առաջիկայ ու տեղի
անդամ չմտար , եթէ՛ Արապետ ե-
պիսկոպոսի պէս ազգասէր ուսուցիչա-
սէր ժողովրդատէր անարժաթատէր
արդարաբոս , և այլն , և այլն , բարձ-
րաստիճան յարհի եպիսկոպոսի մը ան-
քուսն անխոնջ ու անդուլ առաջնոր-
դութեան տակ չգտնուի , իսկ միւս-
ները ընդհակառակը պնդեր և անոր
բաժնամեայ առաջնորդութեան ամե-
նախաթար վիճակին համադրօտ նը-
կարագրութիւնն ըրեր են :

Քաղաքական ժողովը՝ որոյ դրե-
թէ բոլոր անդամները անտեղեակ
կը տնուին այս հաղուալիւտ և վա-
խճատական արքեպիսկոպոսին հաղ-
ուազիւտ կամ հրեշտակային և կամ
սաղապեղական յատկութեանց , երկու
կողմին ալ պատուիրեր են որ վեցա-
կան անձինք ընտրելով անոնց միջո-
ցաւ ժողովին ներկայացունեն իրենց
ամբաստանութեան կամ շատագոյն
թեան կէտերը : Այս պատուէրին հա-
մեմատ , ամբաստանող կողմը գիր մը
ներկայացուցեր է ժողովին , որուն
օրինակը՝ թէ և մեզ իհրապարակել
զրկուած է , բայց զանց կրնեմք՝ ար-
դէն մեծ ազոյն մասամբ հրատարակ-
ուած ըլլալնուն պատճառաւ և հասա-
րակաց ձանձրոյթ չպատճառելու
գիտմամբ :

Մենք ալ , ոչ իբրեւ սեբաստացի
այլ իբրեւ ազգային անհատ մ՝ ամե-
նայն զօրութեամբ՝ բողոքեմք Ար-
ապետ եպիսկոպոսի դէմ և կամբաս-

տանիմք զինքը իբրեւ անհնազանդ
և ապրտամբ ազգային Պատրիար-
քական իշխանութեան դէմ որ այն-
չախ մեղմով վարդեցաւ մինչեւ
ցարդ : Մենք կհամարիմք թէ՛ կա-
րապետ եպիսկոպոսի վրայ դրուած
ամեն տեսակ յանցանքները սուտ են
և հրեշտակի պէս անմեղ ու արդար
և արբանդատուք է : Նորին դերա-
պատուութիւնը , բայց փախաւ անի-
կա , փախաւ բարի տեղ չդնելով
Պատրիարքարանը , բանի տեղ չդը-
նելով իրեն դէմ բողոքող բաղմաթիւ
ժողովուրդը : Սհա կարապետ եպիս-
կոպոսին յանցանքը փախչին է , ու-
րիշ յանցանք չունի : Ահաւասիկ
մենք ալ այս տեղեկագիրը կուտանք
Բաղաքական ժողովին : Ուշադրու-
թեան արժանի չէ

— Աիւրակէ օրը Արեւելեան Հռո-
մէական ազգայնոց կազմած ժողո-
վին անդամներն են՝ Տիրան պէյ ,
որ ատենապետ է . Յակոբ էֆէնտի
Կէօյեան , Միհրան պէյ Տիւզ , Սա-
ղըղ Յովհաննէս էֆէնտի , Բորթու-
կալ Միքայէլ էֆէնտի , Տավութեան
Յակոբ էֆէնտի , Կիւրեղեան Յով-
հաննէս էֆէնտի , Պէտան պէյ , Էն-
տաղեան Յովհաննէս էֆէնտի , Չա-
միշ Յովհաննէս էֆէնտի , Թոգատը
Յովհաննէս էֆէնտի , Խուրտաճեան
Գրիգոր էֆէնտի , Սընաւոր Սերով-
բէ էֆէնտի : Այս ժողովը կայսե-
րական կառավարութեան կողմանէ
պիտի ընդունուի ու վաւերացուի :

— Սրտաբին դործող թղթակցու-
թեան դիւանին անօրէն համամճեան
Սարգիս էֆէնտիին առաջին աստի-
ճանի առաջին կարգի պաշտօնատա-
րութիւն տրուեցաւ :

ԽՍՈՆ ԼՈՒՇԵՐ

Մայրաքաղաքիս աւստրիական
դեպտանը օգտիօխութեան համար
իւր հայրենիքը գառնալու հրաման
ստացած ըլլալով անցեալ շաբաթ օ-
րը Օգոստ . Սուլթանին մատուցեց հը-
րաժարական յարգանքը : Բացակա-
յութեանը պիտի փոխանորդէ խոր-
խըրդականը :

— Օգոստ . Սուլթանի հրամանաւ
սրոյսեր է որ՝ պայտահետեւ զինու-
որութեան վիճակ ստացող անձինք
եթէ 150 լիրա վճարեն , ազատ ըլլան
այս ծառայութենէն :

— Նուպար փաշան մայրաքաղա-
քէս ճամբայ ելաւ . Փարիզ երթա-
լու համար :

— Երկու շաբթի օրը Սնդղիպէն
մայրաքաղաքս եկաւ արագընթաց ու
զեղեցիկ շողենաւ մը , որ Ֆէվայիտի
Օսմանիյէի շողենաւուց վերատեսու-
թեան կողմանէ ապստրուած էր :

— Աւստրիացի երկրասպիի մը՝
Վարնայի նաւահանգիստը յարգարե-
լու արտօնութիւն տրուեց է :

— Աւստրիոյ մայրաքաղաքը Վի-
էննա միայն մէկ միլիոն ընակիչ ու-
նի եղեր :

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը ,

ինչպէս իրեն հպատակ եղող ուրիշ ազգաց մայրենի լեզուները նոյնպէս մահմետականաց լեզուն մուշուկներ տալու և Ռուսերէնը ընդհանրացունելու համար ազգու միջոցներ և լուք առեր է այս օրերս :

— Վարչաւիյ մէջ այս տարի ձր-մեւը տարօրինակ կերպով ստատիկ ըլլալուն պատճառաւ շատ մարդիկ փողոյները ստուեր մեւեր են :

— Երբ վճակադրութենէ մը կը հասկցաւ թէ՛ Փարիզի ընակչաց 400 ին 16րդ աղքատ մարդիկ են , և 400000 հոգի վհաշուին :

Հում գանձող Մանաւ եկեղեցական մը իմանալով որ քաղաքին Ս . Օգոստինոս եկեղեցւոյն մէջ տեսնելու արժանի հաւթիւններ և սրբազան քանդեր կ'աւանդին , մեծ հետաքրքրութեամբ ելեր հոն գացեր է : Եկեղեցին մտած պտենը զիմացը ելեր է սակը բուսիկ թափթփած և ծերունի խեղճ քահանայ մը , որ հարցունելով դարուն պատճառը և իրեն համար կանխաւ վարձ պահանջէին ու ընդունելէն յետոյ՝ սկսեր է ցուցունել զբաւառածները : Նախ եկեղեցւոյն մէկ անկիւնը թաշապատ սնտուկի մը մէջէն 4-5 կանգուն երկայնութեամբ չուան մը հաներ է , որով Յուդային ինքզինքը կախածն է եղեր Յետոյ ուրիշ սնտուկ մը բացեր և մէջը դանդաւած մէկ չոր մարթի մը կտոր ցուցեր է , որ Պետրոս առաքեալին զԳրիստոս երեք անգամ ուրացած պատեն խոտող հասին է եղեր : Աւրիշ սնտուկի մը մէջէն ալ երկայն անդամ մը ցուցեր է որ Մովսէս մարգարէին է եղեր : Քիչ մը անդին սնտուկի մը ալ բացեր և խել մը մաշեր ցուցեր է , որ Նոյ նահապետինն են եղեր : Քահանայն ստանը

ամենը հանած և ծանաթութիւն տուած ասե-նքի՝ Աստիք , իրաւ անոնց են , կրտէ , և մա-նար եկեղեցականն ալ կամոց ակամաց կրտախաղի եղեր : Այս քանիւ կամ գլուխը բար-ժեպաւ : Բայց անկէջ դուրս ելնելէն յետոյ՝ իր մէկ բարեկամին գրած նամակինմէջ զար-մանք յայտներ է թէ , ինչպէս եղեր է որ Յակոբ նահապետին երազին մէջ երեւցած մէկ ծայրը երկինք և միւս ծայրը երկիր զըտ-նառդ ու ել և էջ ընող հրեշտակաց անոնքու-նեան մէկ առըր ձեւը չէ անցեր ու յիշեալ սրբազան հաւթեանց հետ յիշեալ եկեղեց-ւոյն մէջ չէ ամիսխուեր . . :

Իսկ մենք կաւեյումներ թէ , ինչպէս կա-լայ որ Ս . Պապը չլիէր նախորդին սցախքն Պետրոս առաքեալին քանի՛ քանի՛ տնգամ սխալած ըլլալը , որուն իմացումող հաւան մորթը Ս . Օգոստինոս եկեղեցւոյն մէջ նախ-րապօրծեալ է . . . :

Անիծեալն յԱրրոյէ * * * անուն ընտիր վկայատանութեան Թարգմանութիւնը Թերթ առ Թերթ կ'հրատարակուի ամիսն երեք ան-գամ մեծադիր և 10 երեսէ բաղկացեալ : Իւրաքանչիւր Թերթին դինն է 50 փարա . իսկ հատոր առ հատոր բաժանորդ գրող-ներուն համար , մէն մի Թերթ 40 փարաի հաշով : Հատորը 15 դարուն կանխիկ վը-ճարելի : Բաժանորդագրութեան տեղին է մի միայն Կ . պօ իս Զինճիլի խան Թիւ 15 սենեակը : Ազտնաի ամէն Հայ գրաւմա-նաց և ջրուիչաց ոմանց քով :

Երկրորդ ՏԵՐԹԵՆ ԵՒ ՏԵՐ
Հ . Ս . ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏՊԻՐԱՆ ԿԱԲԱՊԵՏԵԱՆ
ԵՌՄԱՌՅԵԱՆ ԻԱՆ